



**IZVJEŠĆE O RADU POVJERENSTVA ZA OČUVANJE
NACIONALNIH SPOMENIKA U 2018. GODINI**

Sarajevo, veljača 2019. godine

K A Z A L O

| | | |
|--------|--|----|
| 1. | MJERODAVNOSTI POVJERENSTVA ZA OČUVANJE NACIONALNIH SPOMENIKA | 1 |
| 2. | PROVEDENE AKTIVNOSTI | 1 |
| 2.1. | Razmatranje odluka | 2 |
| 2.1.1. | Donošenje odluka o proglašenju dobara nacionalnim spomenikom | 2 |
| 2.1.2. | Donošenje odluka kojima se utvrđuje da predložena dobra ne ispunjavaju kriterije za proglašenje nacionalnim spomenikom | 3 |
| 2.1.3. | Donošenje odluka kojima se ranije donesene odluke mijenjaju, dopunjavaju, ispravljaju ili ukidaju | 3 |
| 2.2. | Načela i smjernice za očuvanje nacionalnih spomenika | 3 |
| 2.3. | Rješavanje peticija | 4 |
| 2.4. | Produženje režima zaštite | 4 |
| 2.5. | Upis zabilježbe o nacionalnom spomeniku u zemljišne knjige | 4 |
| 2.6. | Implementacija odluka Povjerenstva – obilježavanje nacionalnih spomenika | 4 |
| 2.7. | Davanje stručnog mišljenja na projekte rehabilitacije nacionalnih spomenika | 4 |
| 2.8. | Lista ugroženih spomenika | 5 |
| 3. | PROJEKTI POVJERENSTVA | 5 |
| 3.1. | Kandidirani projekti | 5 |
| 3.2. | Projekti za koje su odobrena sredstva | 5 |
| 3.3. | Projekti završeni u 2018. godini | 5 |
| 3.4. | Projekti na kojima je Povjerenstvo sudjelovalo kao partner u 2018. godini | 6 |
| 4. | KANDIDATURA NACIONALNIH SPOMENIKA ZA UPIS NA LISTU SVJETSKE BAŠTINE (UNESCO) | 6 |
| 4.1. | Nominacija nekropola sa stećcima za upis na Listu svjetske baštine UNESCO-a | 6 |
| 4.2. | Izveščivanje o implementaciji Konvencije o zaštiti svjetske kulturne baštine (UNESCO) | 6 |
| 5. | SURADNJA SA INSTITUCIJAMA I TIJELIMA MJERODAVNIM ZA IMPLEMENTACIJU ANEKSA 8. | 6 |
| 5.1. | Sastanci sa mjerodavnim institucijama i pojedincima | 7 |
| 5.2. | Sudjelovanje predstavnika Povjerenstva na konferencijama, skupovima i seminarima | 7 |
| 5.3. | Sudjelovanje predstavnika Povjerenstva u radu međunarodnih tijela | 7 |
| 6. | JAVNOST RADA | 7 |
| 6.1. | Suradnja sa medijima | 7 |
| 6.2. | Podizanje svijesti o značaju nasljeđa | 8 |
| 6.3. | Knjižnica i dokumentacijski centar | 9 |
| 6.4. | Baza podataka o spomenicima | 10 |
| 7. | ORGANIZACIJA POVJERENSTVA | 10 |
| 7.1. | Sastav Povjerenstva | 10 |
| 7.2. | Sastanci kolegija članova Povjerenstva i sjednice Povjerenstva | 11 |
| 7.3. | Tajništvo Povjerenstva | 11 |
| 7.4. | Interni spisi Povjerenstva | 12 |
| 7.5. | Stručno usavršavanje uposlenih | 12 |
| 7.6. | Smještaj Povjerenstva | 13 |
| 8. | IZVRŠENJE PRORAČUNA POVJERENSTVA | 13 |
| 9. | ZAKLJUČCI | 13 |

Na temelju članka 46. stavak (2) Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 47/16), Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika na svojoj 27. sjednici održanoj 27. 02. 2019. godine, usvojilo je

IZVJEŠĆE O RADU POVJERENSTVA ZA OČUVANJE NACIONALNIH SPOMENIKA U 2018. GODINI

Odlukom Predsjedništva BiH, broj 01-50-1-227-37/16 od 28. 01. 2016. godine, imenovani su novi članovi Povjerenstva: prof. dr. Amir Pašić, Goran Milojević i Radoje Vidović.

Na temelju članka 5. stavak 4. Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", br. 1/02, 10/02, 42/16 i 50/17), sva tri člana Povjerenstva zasnovala su radni odnos u Povjerenstvu, počev od 1. srpnja 2017. godine.

1. MJERODAVNOSTI POVJERENSTVA ZA OČUVANJE NACIONALNIH SPOMENIKA

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) je institucija Bosne i Hercegovine uspostavljena na temelju Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i Odluke o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika koju je donijelo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 119. sjednici, održanoj 21. 12. 2001. godine, a kojom su, sukladno odredbama Aneksa 8., utvrđena osnovna načela i ciljevi djelovanja Povjerenstva, te njezini primarni zadatci i ovlaštenja kao institucije Bosne i Hercegovine. Odluka je objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 1/02, 10/02, 42/16 i 50/17.

Na temelju ovlaštenja iz Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini Povjerenstvo donosi odluke o proglašenju pokretnih i nepokretnih dobara nacionalnim spomenikom, primjenjujući dokument "Načela i smjernice za očuvanje nacionalnih spomenika", broj 01.2-7.4-36/28-6 od 14. 06. 2018. godine i Pravilnik o kriterijima vrednovanja dobara, podjeli po predmetu pravne zaštite i postupku kategorizacije nacionalnih spomenika, broj 11-02.14-58/18-6 od 14. 06. 2018. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 47/18).

Na temelju Pravilnika o aktivnostima vezanim za međunarodnu suradnju ("Službeni glasnik BiH", broj 29/02), koji je donijelo Predsjedništvo BiH, Povjerenstvo daje inicijativu za pokretanje postupka za zaključivanje međunarodnih ugovora, priprema prijedloge ugovora, sudjeluje u prethodnim pregovorima radi zaključivanja međunarodnih ugovora na ekspertnoj razini, izvršava međunarodne ugovore, te obavlja druge poslove međunarodne suradnje u oblasti zaštite nacionalnih spomenika.

2. PROVEDENE AKTIVNOSTI

Na temelju ovlaštenja iz Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, Povjerenstvo razmatra i donosi odluke o proglašenju pokretnih i nepokretnih dobara nacionalnim spomenikom, primjenjujući Pravilnik o kriterijima vrednovanja dobara, podjeli po predmetu pravne zaštite i postupku kategorizacije nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 47/18).

Za dobra koja ne ispunjavaju propisane kriterije za proglašenje dobara nacionalnim spomenikom, Povjerenstvo donosi odluku kojom se utvrđuje da predloženo dobro ne ispunjava te kriterije (tzv. "negativne odluke").

Odredbom članka 40. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 47/16) utvrđeni su slučajevi u kojima Povjerenstvo može odlučiti o izmjeni ili dopuni ranije donesene odluke o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom. Izmjene i dopune odluke u propisanim slučajevima donose se na način i prema postupku propisanim za donošenje odluke o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

Povjerenstvo po službenoj dužnosti (bez posebnog zahtjeva), donosi odluke o proglašenju nacionalnim spomenikom za svako pojedinačno dobro upisano na Privremenu listu nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 33/02). Na Privremenoj listi, koju je uspostavilo Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika u sazivu iz razdoblja 1995. – 2001. godine, upisano je 776 spomenika.

Postupak za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom pokreće se na temelju peticije – prijedloga za utvrđivanje dobra nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine. Peticije za utvrđivanje dobra nacionalnim spomenikom podnose se Povjerenstvu sukladno članku V. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH. Povjerenstvo je utvrdilo jedinstvenu formu peticije prema vrsti dobra. Peticiju može podnijeti bilo koja pravna ili fizička osoba u Bosni i Hercegovini¹.

2.1. Razmatranje odluka

U 2018. godini Povjerenstvo je razmatrala ukupno **57 prijedloga odluka. Godišnjim planom za 2018. godinu bilo je predviđeno razmatranje 40 odluka**, ali je određenim preraspodjelama unutar Tajništva i novom metodologijom priprema ovaj broj povećan.

2.1.1. Donošenje odluka o proglašenju dobara nacionalnim spomenikom

Tijekom 2018. godine Povjerenstvo je proglasilo nacionalnim spomenicima **26 dobara**.

Počev od 22. sjednice održane 31. 07. 2018. godine, na kojoj je usvojen Pravilnik o kriterijima vrednovanja dobara, podjeli po predmetu pravne zaštite i postupku kategorizacije nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 47/18), nacionalni spomenici se dijele po njihovom značaju, te shodno tome svrstavaju u sljedeće kategorije:

- I. Nacionalni spomenici od univerzalnog značaja u Bosni i Hercegovini
- II. Nacionalni spomenici od izuzetnog značaja za Bosnu i Hercegovinu
- III. Nacionalni spomenici od velikog značaja za Bosnu i Hercegovinu

Povjerenstvo je do 31. 12. 2018. godine ukupno primilo peticije za 1946 dobara.

U razdoblju 2002. – 2018. godine Povjerenstvo je donijelo ukupno:

- 1.068 odluka, od toga 867 pozitivnih (33 pokretna i 834 nepokretna dobra) i 201 negativnu odluku. Od ukupnog broja proglašanih nacionalnih spomenika, 618 spomenika nalazi se na teritoriji Federacije BiH, 238 spomenika na teritoriji Republike Srpske i 11 spomenika u Brčko Distriktu BiH. Od ukupnog broja negativnih odluka, 164 odluke su za dobra koja se nalaze na području FBiH, 35 na području RS, a 2 na području Brčko Distrikta.
- Konačne odluke o proglašenju nacionalnim spomenicima za ukupno 353 dobara sa Privremene liste, odnosno 6 spomenika tijekom 2018. godine. Od ukupnog broja proglašanih dobara sa Privremene liste (353), 255 dobara se nalazi na području FBiH, 94 na području RS, a 4 na području Brčko Distrikta.
- 542 pozitivne odluke za dobra za koje su podnesene peticije nacionalnim spomenicima Bosne i Hercegovine,
- 100 odluka o izmjenama i dopunama odluka o proglašenju dobara nacionalnim spomenicima.

IV. Nacionalni spomenici od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

Do kraja 2018. godine Povjerenstvo je utvrdilo kategoriju za 23 spomenika (15 odluka o proglašenju i 8 izmjena ranijih odluka)

Prilog 1: *Odluke o proglašenju dobara nacionalnim spomenicima, donesene u 2018. godini*

2.1.2. Donošenje odluka kojima se utvrđuje da predložena dobra ne ispunjavaju kriterije za proglašenje nacionalnim spomenikom

U 2018. godini Povjerenstvo je donijelo ukupno **19 odluka** kojima se odbija peticija/prijedlog za proglašenje dobara nacionalnim spomenicima Bosne i Hercegovine.

Prilog 2: *Odluke kojima se utvrđuje da dobro ne ispunjava kriterije za proglašenje nacionalnim spomenikom, donesene u 2018. godini*

2.1.3. Donošenje odluka kojima se ranije donesene odluke mijenjaju, dopunjavaju, ispravljaju ili ukidaju

U 2018. godini Povjerenstvo je donijelo ukupno **12 odluka** o izmjenama i dopunama ranije donesenih odluka o proglašenju dobara nacionalnim spomenicima BiH. Tim izmjenama utvrđena je, između ostalog, kategorija za 8 nacionalnih spomenika

Prilog 3: *Odluke o izmjenama, dopunama, ispravkama ili ukidanju odluka Povjerenstva, donesene u 2018. godini.*

2.2. Principi i smjernice za očuvanje nacionalnih spomenika

Povjerenstvo je tijekom 2017. i 2018. godine radila na izradi, dopuni i unaprjeđenju dokumenta "Načela i smjernice za očuvanje nacionalnih spomenika". Na 21. sjednici održanoj 14. 06. 2018. godine Povjerenstvo je usvojilo dokument, koji prezentira:

- predmet pravne zaštite nacionalnih spomenika
- tipologiju vrijednosti nacionalnih spomenika
- generalni metodološki pristup utvrđivanja mjera zaštite za zaštitu i očuvanje nacionalnih spomenika
- stav spram posebnih kategorija nacionalnih spomenika (mjesto i ostatci, ruševni objekti)
- postupak za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom, koji provodi Povjerenstvo (u cilju osiguranja cjelovitije i kvalitetnije zaštite spomenika i njihovog adekvatnog rabljenja i integriranja u razvojne planove).

Smjernice su usuglašene sa pravnim okvirom BiH, preporukama međunarodnih konvencija i povelja, pozitivnih iskustava drugih zemalja, kao i priznatim znanstvenim izvorima, u cilju detaljnijeg uređivanja načina vršenja ovlasti Povjerenstva utvrđenih Aneksom 8-, te utemeljene na postojećim znanjima, iskustvima i praksama iz oblasti zaštite i očuvanja kod nas i u drugim zemljama, kao i na petnaestogodišnjem iskustvu rada i djelovanja same Povjerenstva.

Povjerenstvo kroz ovaj dokument prezentira pristup definiranja određenog dobra nacionalnim spomenikom te daje smjernice za promatranje, definiranje, valorizaciju i očuvanje nacionalnih spomenika, s tim da su i pristup i smjernice primjenjivi na kompletno naslijeđe Bosne i Hercegovine.

2.3. Rješavanje peticija

Tijekom 2018. godine Povjerenstvu je upućeno 36 peticija, te 2.410 ostalih dopisa, zahtjeva i podnesaka (ukupno 2.446 akata) koji su rješavani sukladno ovlaštenjima Povjerenstva utvrđenim zakonom i općim spisima Povjerenstva.

Tijekom 2018. godine Povjerenstvo je proglasilo nacionalnim spomenicima Bosne i Hercegovine ukupno 20 dobara za koje su podnesene peticije.

Prilog 4: *Lista peticija / prijedloga za proglašenje dobara nacionalnim spomenicima, primljenih u 2018. godini*

2.4. Produženje režima zaštite

Sukladno članku 36. stavak (3) Poslovnika o radu Povjerenstva, Povjerenstvo je na sjednicama održanim u 2018. godini donijelo **3 odluke** o produženju režima zaštite iz članka V. stavak 3. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, za ukupno **7 dobara**. Odluke su objavljene u "Službenom glasniku BiH". Režim zaštite produžen je do donošenja konačne odluke Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika o proglašenju predloženih dobara nacionalnim spomenikom.

Prilog 5: *Popis dobara kojima je u 2018. godini produžen režim zaštite do donošenja konačne odluke Povjerenstva*

2.5. Upis zabilježbe o nacionalnom spomeniku u zemljišne knjige

Povjerenstvo je u razdoblju 2002. – 2018. godine uputilo ukupno **826² zahtjeva** mjerodavnim zemljišnoknjižnim uredima za upis zabilježbe o nepokretnim nacionalnim spomenicima u zemljišne knjige (zahtjev se upućuje nakon stupanja odluke na snagu, odnosno nakon objave u "Službenom glasniku BiH"). Zaključno sa 31. 12. 2018. godine, Povjerenstvu je dostavljeno **623 rješenja** kojim se dopušta upis zabilježbe o proglašenju nacionalnih spomenika BiH u zemljišne knjige u cijelosti, 20 rješenja o djelomičnom upisu (dio spomenika se iz određenog razloga ne može upisati u ZK, te se za taj dio odbija zahtjev), te 164 rješenja kojima se odbija zahtjev za upis zabilježbe o nacionalnom spomeniku u ZK. Najčešći razlog za odbijanje zahtjeva za upis je što u odlukama Povjerenstva nema katastarskih podataka po starom premjeru, bez kojih zemljišnoknjižni uredi, sukladno zakonu, ne mogu izvršiti upis u zemljišne knjige. Za 19 zahtjeva Povjerenstvu još nije dostavljen nikakav odgovor (upućene su urgencije, ukoliko je od podnošenja zahtjeva prošlo 2 mjeseca).

2.6. Implementacija odluka Povjerenstva – obilježavanje nacionalnih spomenika

U 2018. godini Povjerenstvu su dostavljeni zahtjevi za tehničku pripremu četiri informacijske ploče.

Prilog 6: *Aktivnosti na obilježavanju nacionalnih spomenika u 2018. godini*

2.7. Davanje stručnog mišljenja na projekte rehabilitacije nacionalnih spomenika

U 2018. godini Povjerenstvo je, na zahtjev institucija sa svih razina vlasti, dala 30 stručnih mišljenja na projektnu dokumentaciju za izvođenje radova na nacionalnim spomenicima.

Prilog 7: *Pregled stručnih mišljenja datih na projekte rehabilitacije nacionalnih spomenika u 2018. godini*

² Od ukupno 867 proglašenih dobara, za 41 dobro nije podnesen zahtjev, jer odluke još nisu objavljene u "Sl. glasniku" (8) ili se radi o pokretnim dobrima (33) koja se ne upisuju u ZK.

2.8. Lista ugroženih spomenika

Povjerenstvo je 2003. godine uspostavilo Listu ugroženih nacionalnih spomenika za koje je neophodno provesti hitne mjere zaštite da bi se spriječilo njihovo potpuno uništenje, a u cilju usmjeravanja pozornosti svih odgovornih entitetskih i državnih tijela uprave, ali i mogućih donatora i investitora na one slučajeve nacionalnih spomenika kojima prijeti nestanak ukoliko odmah ne budu poduzete neophodne aktivnosti za njihovo spašavanje.

U razdoblju 2002. – 2018. godine na Listu je uvršteno ukupno 110 ugroženih spomenika, a skinuto je 27 spomenika, zbog prestanka stanja ugroženosti. Povjerenstvo je uspostavilo sustav praćenja stanja i aktivnosti vezanih za ugrožene spomenike sa Liste, na temelju utvrđenih indikatora. Od vlada entiteta i mjerodavnih tijela Povjerenstvo je zatražilo da poduzmu sve neophodne mjere iz njihove mjerodavnosti s ciljem zaštite ugroženih spomenika. O stanju ugroženih spomenika i poduzetim aktivnostima Povjerenstvo redovito obavještava javnost.

Na dan 31. 12. 2018. godine na Listi se nalazi **83 ugroženih spomenika**. U 2018. godini Povjerenstvo je na Listu ugroženih spomenika uvrstila 2 spomenika, a sa Liste je skinuto 2 spomenika, zbog prestanka stanja ugroženosti

Prilog 8: *Lista ugroženih spomenika*

3. PROJEKTI POVJERENSTVA

Za nacionalne spomenike koji se nalaze na Listi ugroženih spomenika Povjerenstvo se obraćalo zahtjevom za financijsku podršku međunarodnim subjektima, kao i vlastima u Bosni i Hercegovini na svim razinama. Aktivnosti na ovim projektima provodile su se prema ugovorima sklopljenim sa donatorima, sukladno zakonskim propisima u BiH.

3.1. Kandidirani projekti

Za sredstva Fonda veleposlanstva SAD u BiH za zaštitu kulturnog naslijeđa za 2018./2019. godinu nisu kandidirani projekti.

Za sredstva Europske unije putem IPA fondova kandidirani su projekti:

- **Projekat New Roots – Art Places and Practices of the Contemporary ADRION Region** u suradnji sa European Projects, Development & Innovation, Italija. Podatci potrebni za apliciranje projekta dostavljeni su italijanskom partneru 21. 06. 2018. godine.

3.2. Projekti za koje su odobrena sredstva

- **Zemaljski muzej u Sarajevu** – Projekat “Preventivna konzervacija zbirki”; donator: Specijalni fond američkog veleposlanika u BiH za zaštitu kulturnog naslijeđa; razdoblje realizacije: 10. 09. 2015. – 31. 12. 2018.; vrijednost ugovora 625.000,00 \$;
- **Projekat “Moja Bosna i Hercegovina – moje naslijeđe”**; donator: Specijalni fond američkog veleposlanika u BiH za zaštitu kulturnog naslijeđa; razdoblje realizacije: 21.09.2016.–31.03.2018.; vrijednost ugovora 20.741,00 \$.

3.3. Projekti završeni u 2018. godini

U 2018. godini završen je Projekat “Moja Bosna i Hercegovina – moje naslijeđe”.

3.4. Projekti na kojima je Povjerenstvo sudjelovalo kao partner u 2018. godini
Projekat uspostavljanja evropske mreže o kulturnom naslijeđu (EUROPEAN HERITAGE NETWORK – HEREIN) (donator: Vijeće Europe; razdoblje realizacije: od 1999. godine bez ograničenja);

Prilog 9: *Izvešća o projektima koje implementira Povjerenstvo*

4. KANDIDATURA NACIONALNIH SPOMENIKA ZA UPIS NA LISTU SVJETSKE BAŠTINE (UNESCO)

03. travnja 2018. godine Jevrejsko groblje u Sarajevu je upisano na Tentativnu listu svjetskog naslijeđa UNESCO-a (<https://whc.unesco.org/en/tentativelists/6334/>).

4.1. Nominacija nekropola sa stećcima za upis na Listu svjetske baštine UNESCO-a

Na temelju ovlaštenja iz Odluke Vijeća ministara BiH o imenovanju članova koordinacijskog odbora za implementaciju Plana upravljanja za nekropole sa stećcima, predstavnici Povjerenstva, Mirela Mulalić Handan i Mirzah Fočo, sudjelovali su u radu Koordinacijskog odbora za Bosnu i Hercegovinu i Međudržavnog koordinacijskog odbora za stećke, a Tarik Jazvin u radu Koordinacijskog odbora FBiH.

Prilog 10: *Izvešće o aktivnostima na implementaciji Plana upravljanja za nekropole sa stećcima upisanim na Listu svjetske baštine UNESCO-a*

4.2. Izveščivanje o implementaciji Konvencije o zaštiti svjetske kulturne baštine (UNESCO)

Nije bilo aktivnosti u 2018. godini.

5. SURADNJA SA INSTITUCIJAMA I TIJELIMA MJERODAVNIM ZA IMPLEMENTACIJU ANEKSA 8.

Tijekom 2018. godine Povjerenstvo je, sukladno svojim ovlaštenjima, nastavilo, a sa nekima i unaprijedilo ranije uspostavljenu suradnju sa mjerodavnim institucijama i tijelima Bosne i Hercegovine, entiteta, Distrikta Brčko, gradova, kantona i općina o pitanjima značajnim za rad Povjerenstva, sukladno Zakonu o provedbi odluka Povjerenstva za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljenog prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, kojim je, između ostalog, propisana obavezna suradnja tijela i institucija na svim razinama vlasti sa Povjerenstvom.

Tijekom 2018. godine nije bilo aktivnosti u radu Vijeća Regulatorijskog plana povijesnog gradskog područja Počitelj i Vijeća Regulatorijskog plana povijesnog gradskog područja Blagaj.

Na temelju poziva Generalnog tajništva Predsjedništva BiH i Službe za zajedničke poslove institucija BiH, predstavnici Povjerenstva sudjelovali su u aktivnostima na konzervatorsko-restauratorskim radovima na objektu Predsjedništva BiH – radovi na sanaciji krova, radovi na instalaciji unutarnjih i izvanjskih kamera i radovi na promjeni namjene prostorije u svrhu uspostavljanja sigurnosnog područja II. stupnja.

5.1. Sastanci sa mjerodavnim institucijama i pojedincima

Tijekom 2018. godine realizirani su brojni sastanci Povjerenstva sa predstavnicima mjerodavnih tijela na svim razinama državne vlasti, predstavnicima institucija mjerodavnih za zaštitu kulturnog nasljeđa Bosne i Hercegovine, predstavnicima vjerskih zajednica, međunarodnih organizacija i drugih institucija i pojedinaca s ciljem uspostavljanja ili unaprjeđenja suradnje Povjerenstva sa navedenim subjektima u postupku donošenja i implementacije odluka Povjerenstva, osiguranja sredstava za provedbu mjera zaštite nacionalnih spomenika u entitetskim proračunima i sredstava za rad Povjerenstva, te rješavanja problema koji su usporavali i otežavali implementaciju Aneksa 8. i Zakona o provedbi odluka Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika.

***Prilog 11:** Pregled sastanaka predstavnika Povjerenstva sa mjerodavnim institucijama i pojedincima u 2018. godini*

5.2. Sudjelovanje predstavnika Povjerenstva na konferencijama, skupovima i seminarima

***Prilog 12:** Pregled sudjelovanja predstavnika Povjerenstva na konferencijama, skupovima i seminarima u 2018. godini*

5.3. Sudjelovanje predstavnika Povjerenstva u radu međunarodnih tijela

Tijekom 2018. godine, sukladno svojim ovlaštenjima, Povjerenstvo je zastupalo interese Bosne i Hercegovine u međunarodnim tijelima i sudjelovalo na konferencijama i drugim međunarodnim skupovima u svezi s oblašću zaštite nasljeđa.

Prof. dr. Amir Pašić je član ekspertnog tima u ime BiH, koja je članica Odbora za svjetsku baštinu UNESCO.

Mirzah Fočo i Mirela Mulalić Handan članovi su Međudržavnog koordinacijskog odbora za implementaciju Plana upravljanja za nekropole sa stećcima, Koordinacijski odbor FBiH za implementaciju Plana upravljanja za nekropole sa stećcima, ICCROM i kao nacionalni koordinator za BiH u Europskoj mreži o kulturnom nasljeđu (EUROPEAN HERITAGE NETWORK – HEREIN).

***Prilog 13:** Pregled sudjelovanja predstavnika Povjerenstva u radu međunarodnih tijela u 2018. godini*

6. JAVNOST RADA

6.1. Suradnja s medijima

Sukladno godišnjem Planu rada i poslovanja, Povjerenstvo informira javnost o svojem radu, donesenim odlukama, zaključcima i stavovima, te drugim aktivnostima rabeći razne komunikacijske kanale (izravni, neizravni i putem medija) i alate (kao npr. konferencije za medije, izjave za medije, organizacija medijskih i drugih promidžbenih događaja, web-stranica, promidžbeni materijali itd.).

Povjerenstvo poduzima aktivnosti u svezi sa promoviranjem nacionalnih spomenika na news portalima koji su izrazili interes za takvim vidom suradnje. U tu svrhu dostavljaju se tekstovi i fotografije nacionalnih spomenika.

Pored toga, Povjerenstvo zaprima upite od medija koji se odnose na djelokrug rada (odluke o proglašenju dobara nacionalnim spomenicima, o trenutnom stanju nacionalnih spomenika, mjere njihove zaštite i očuvanja, te informacije u svezi s eksploatiranjem nekog dobra (zakonske odredbe i sl.). Tijekom 2018. godine Povjerenstvo je službeno zaprimilo 50 upita različitih medija u BiH na koja je

odgovoreno u pisanoj formi ili u formi izjave za TV ili radio. Pripremljeno je i distribuirano 18 priopćenja za javnost.

Evidencija medijskog izvješćivanja (Press-clipping)

Za potrebe praćenja i dostavljanja izvoda iz tiskanih, elektronskih i online medija sa područja Bosne i Hercegovine, koji se odnose na rad Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, te oblast kulture, i kulturnog nasljeđa, definiran je popis medija, popis tema i ključnih riječi na temelju kojih izvršitelj pruža usluge press-clippinga. Press-clipping se pohranjuje na server – hemeroteku i dostavlja se svim uposlenim i članovima Povjerenstva na dnevnoj bazi. U tablici, koja je u prilogu ovog izvješća, prikazana je statistička analiza press-clippinga za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine sa brojem objava (članaka, internetskih objava i TV-priloga) uopćeno iz domena kulture i kulturnog nasljeđa, zatim dio objava koje se odnose na Povjerenstvo, kao i najzastupljenije teme za svaki pojedinačni mjesec. Od ukupno 2769 objava, 300 objava se odnosi na Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, što iznosi 11 %.

Prilog 14: Analiza press-clippinga Povjerenstva u 2018. godini

Web-stranica Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika – www.kons.gov.ba

Postojanje web-stranice je neophodan alat strateškog komuniciranja Povjerenstva s ciljnim javnostima, s obzirom na to da služi i za prezentaciju aktivnosti Povjerenstva te nudi i informacije i sadržaje o svakom pojedinačnom nacionalnom spomeniku kroz dostupnu aplikaciju/sofver, uključujući fotodokumentaciju. Osim toga, redovito ažuriranje stranice (poštujući standarde proaktivne transparentnosti) i njezin kvalitetan sadržaj omogućuje dijeljenje sadržaja putem profila na društvenim mrežama (facebook-profil). Na taj način generiraju se nove posjete web-stranici i postiže veći doseg informacija do ciljnih skupina. Ovdje je kao indikator postavljen broj posjeta / klikova po stranici. Pored toga dostupna je anketa o zadovoljstvu korisnika web-stranice u cilju prikupljanja korisnih prijedloga za poboljšanje sadržaja. Povjerenstvo ima i svoj kanal na You Tube koji omogućava postavljanje videosadržaja, kao i službenu Facebook-stranicu.

U protekloj godini objavljene su 32 vijesti, te 121 ostalih unosa/izmjena kao što su: javne nabavke, projekti, sjednice, dnevni red, izvješća, planovi, proračun, izmjene na strukturi stranice, izmjene postojećeg sadržaja itd.

Na aplikaciji su urađene izmjene i poboljšanja u performansama te su implementirana poboljšanja koja dodatno ubrzavaju aplikaciju. Pored toga, urađeno je rješenje vezano za preuzimanje informacija prilikom skidanja odluka sa aplikacije, te nastavljeno održavanje YouTube kanala sa dodavanjem novih videa.

Postupanje sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini

Tijekom 2018. godine zaprimljeno je četiri zahtjeva na temelju Zakona o slobodnom pristupu informacijama BiH. Svi zahtjevi su obrađeni u zakonski propisanom roku.

Prilog 15: Izvješće o promotivnim aktivnostima Povjerenstva u 2018. godini

6.2. Podizanje svijesti o značaju nasljeđa

Kampanja “Moja Bosna i Hercegovina – moje nasljeđe“ provodi se od 2006. godine u suradnji sa Veleposlanstvom Sjedinjenih Američkih Država u BiH. Do sada je

u kampanji sudjelovalo preko 65 škola iz više od 20 bosanskohercegovačkih gradova (Sarajevo, Mostar, Trebinje, Livno, Jajce, Travnik, Stolac, Čapljina, Ljubinje, Šipovo, Ustikolina, Blagaj...), odnosno 12.000 učenika. Kroz projektne aktivnosti, kao što su predavanja u školama i na lokalitetima nacionalnih spomenika, djeca stječu i usavršavaju znanja o kulturnom nasljeđu, sa fokusom na stare gradove, arhitekturu, umjetnička djela, zanate, usmena predanja i dr.

Tijekom 2018. godine realizirane održana su predavanja u 8 osnovnih škola u BiH i Kamp "Moja BiH – moje nasljeđe".

6.3. Knjižnica i dokumentacijski centar

Knjižnica i dokumentacijski centar Povjerenstva (KDC) je zadužen za prikupljanje, obradu i čuvanje dokumentacije o nacionalnim spomenicima BiH. Biblioteka suradnicima Povjerenstva osigurava pristup fondovima knjižnične i dokumentarne građe, informacijama i sadržajima za potrebe stručnog rada na proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

Knjižnica osim suradnicima Povjerenstva svoje usluge pruža izvanjskim korisnicima studentima, magistrantima, doktorantima, kao i istraživačima u oblasti nasljeđa.

Ustrojstvo centra bazirano je na dva usko povezana dijela knjižničnom i dokumentacijskom. Knjižnični dio čini fond od oko 3000 jedinica knjižne građe iz oblasti nasljeđa, arhitekture, umjetnosti, povijesti, menadžmenta u nasljeđu, arheologije, etnologije i pravne zaštite.

Razvitak ovog specijaliziranog fonda stručne literature o nasljeđu svojim donacijama pomogli su ICCROM Library, Historijski arhiv Sarajevo, Islamic Conference Research Center (IRCICA), Global Librarian projects, Britansko vijeće Sarajevo, Archaeological Institute of America, Muzej Hercegovine Mostar, Muzej Semberije Bijeljina, Akademija nauka i umjetnosti BiH i dr.

Fond neknjižne građe (dokumentarni dio) čine zbirke projektno-tehničke dokumentacije, kartografske građe (mape, geodetske podloge i dr.), fotodokumentacije (arhivske i nove), novinskih članaka i grafičke građe (plakati, razglednice, kalendari i dr.). Fond neknjižne građe broji oko 16000 jedinica.

Obrada građe vrši se po Međunarodnim standardima ISBD(M) za opis knjižne građe i ISBD(ER) za opis elektroničke građe. Građa iz 10 zbirki evidentirana je u inventarnim knjigama i digitalnim katalozima koji se nadopunjuju. Klasifikacija i katalogizacija građe u fondovima vrši se po predmetnim odrednicama i UDC klasifikaciji.

U knjižnici se kontinuirano, sukladno prikupljenoj građi, vrši digitalizacija. Digitalizacija se odvijala u nekoliko etapa, u prvoj 2007. godine digitalizirani su projekti (tehnička dokumentacija), u drugoj koja je započela 2009. godine digitalizirana je kompletna kartografska građa, u trećoj etapi 2010. godine digitalizirane su arhivske fotografije (Ćiro Raič, Vuk Roganović i dr.). Od 2011. godine provodi se digitalizacija građe prema trenutačnim potrebama institucije.

Knjižnica ima uspostavljenu suradnju međuknjižnične razmjene sa drugim sličnim institucijama (muzeji, knjižnice, instituti i dr.). Na taj način fond knjižnice je obogaćen izdanjima serijskih publikacija koje izdaju ove institucije kao što su: Glasnik Zemaljskog muzeja, Bosanska Vila, časopis Nada, časopis Most i dr.

Glavna aktivnost unutar dokumentacijskog dijela je prikupljanje, sortiranje i čuvanje dokumenata različitog tipa, papirne dokumentacije, video i audiofilmova, projekata i fotografija o dobrima koji su proglašena nacionalnim spomenicima ili o onima koji imaju povijesnu, kulturnu, arhitektonsku, arheološku, etnografsku ili neku

drugu vrijednost. Ova objedinjena građa čini jedinstvenu zbirku nazvanu Spomenički dosje u kojoj se čuva papirna i digitalna dokumentacija o proglašenim nacionalnim spomenicima. Zbirka se popunjava sukladno proglašenjem dobara nacionalnim spomenicima i predstavlja najvredniju zbirku unutar fonda knjižnice.

Dokumentacija kojom Povjerenstvo raspolaže je javna, dostupna na uvid zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama za njihove istraživačke i obrazovne potrebe, pod uvjetima i na način utvrđen Pravilnikom o radu knjižnice i dokumentacijskog centra i Pravilima rabljenja dokumentacije.

Knjižnica i dokumentacijski centar pruža sve usluge korisnicima predviđene zakonom o knjižničnoj djelatnosti.

Posebna usluga koju knjižnica nudi izvanjskim korisnicima, stručnoj i znanstvenoj javnosti jeste dokumentacija iz fonda Spomeničkog dosjea koja se dostavlja u digitalnoj formi na zahtjev.

Knjižnica provodi aktivnosti licenciranja izdanja Povjerenstva godišnjaka "Baština" u naučnim bazama EBSCO host i Central and Eastern European Online Library (CEEOL).

Prilog 16: *Izvešće o radu knjižnice i dokumentacijskog centra u 2018. godini*

6.4. Baza podataka o spomenicima

Baza – centralni inventar nasljeđa BiH je otvoren i kontinuiran sustav čija je osnovna namjena:

- objединiti pregled cjelokupnog fonda BiH – za sva dobra i spomenike objединiti sve relevantne podatke i omogućiti njihovu široku dostupnost i jednostavno pretraživanje (historijat, pregled trenutnog stanja radova, stupanj dokumentiranosti, knjižničnu i dokumentacijsku građu vezanu uz dobra itd.),
- osigurati baze znanja neophodne za rad na održavanju i zaštiti kulturno-povijesnog nasljeđa BiH,
- kreirati podloge za izradu prostornih i urbanističkih planova na razini države, entiteta, općina,
- olakšati naučna istraživanja kulturno-povijesnog nasljeđa BiH.

Središnji inventar nasljeđa BiH se sastoji od dva modula, odnosno modula spomenici i modula dokumentacijsko-knjižnične zbirke (DKZ).

Početakom 2018. godine zaključen je ugovor za održavanje prostorne baze podataka o spomenicima sa tvrtkom "Astrolab" iz Sarajeva.

Tijekom 2018. godine nastavljen je unos podataka u bazu te otklanjanje grešaka koje se javljaju pri unosu podataka i radu baze. Tijekom godine u bazu su uneseni podatci za 362 nacionalna spomenika. Ukupan broj unesenih odluka do sada je 862.

7. ORGANIZACIJA POVJERENSTVA

7.1. Sastav Povjerenstva

Na temelju članka II. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i članka 5. Odluke o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", br. 1/02, 10/02, 42/16 i 50/17), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine donijelo je, na 19. sjednici održanoj 28. siječnja 2016. godine, Odluku o imenovanju članova Povjerenstva: prof. dr. Amira Pašića, Gorana Milojevića i Radoja Vidovića. Odluka je objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 10/16.

Predsjedništvo BiH donijelo je, na 25. sjednici održanoj 25. ožujka 2016. godine, Odluku o razrješenju međunarodnih članova Povjerenstva: prof. dr. Zeynep Ahunbay i prof. dr. Martin Cherry. Na istoj sjednici Predsjedništvo je donijelo Odluku o dopuni Odluke o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika ("Službeni glasnik BiH", broj 42/16), kojom je u članku 7. utvrđeno da Povjerenstvo usvaja opće spise sa tri glasa – konsenzusom domaćih članova.

Na temelju članka 5. stavak 4. Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika, sva tri člana Povjerenstva zasnovala su radni odnos u Povjerenstvu, počev od 1. srpnja 2017. godine.

7.2. Sastanci kolegija članova Povjerenstva i sjednice Povjerenstva

Članovi Povjerenstva svakih 7 dana održavaju sastanke kolegija radi razmatranja i usuglašavanja radnih materijala za sjednice, kao i razmatranja i usuglašavanja ostalih zahtjeva i predstavlja.

U 2018. godini održano je osam (8) sjednica Povjerenstva, i to:

- 18. sjednica, održana 22. siječnja 2018. godine (predsjedatelj Radoje Vidović, sa mandatom od 23. 10. 2017. do 22. 08. 2018. godine³);
- 19. sjednica, održana 12. ožujka 2018. godine (predsjedatelj Radoje Vidović);
- 20. sjednica, održana 26. travnja 2018. godine (predsjedatelj Radoje Vidović);
- 21. sjednica, održana 14. lipnja 2018. godine (predsjedatelj Radoje Vidović);
- 22. sjednica, održana 31. svibnja 2018. godine (predsjedatelj Radoje Vidović);
- 23. sjednica, održana 6. studenoga 2018. godine (predsjedatelj prof. dr. Amir Pašić, sa mandatom od 23. 08. 2018. do 22.06.2019. godine).
- 24. sjednica, održana 5. prosinca 2018. godine (predsjedatelj prof. dr. Amir Pašić);
- 25. sjednica, održana 21. prosinca 2018. godine (predsjedatelj prof. dr. Amir Pašić).

Povjerenstvo je uvažilo prijedlog predstavnika međunarodne zajednice (Visoki predstavnik u BiH, Specijalni predstavnik EU, veleposlanik Austrije, Francuske, Italije, Turske, SR Njemačke, Velike Britanije i SAD-a) i od 17. sjednice za navedene predstavnike omogućila nazočnost svojim sjednicama.

7.3. Tajništvo Povjerenstva

Stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja Tajništvo, koje sačinjava stručno i kompetentno osoblje i to za: graditeljsko nasljeđe, arheološko nasljeđe, pokretno nasljeđe, pravne poslove (pravna zaštita nacionalnih spomenika i opći poslovi), financijske poslove, knjižnične poslove, poslove odnosa sa javnostima i tehničku koordinaciju.

Izvršni dužnosnik organizira i rukovodi radom Tajništva.

³ Prema članku 8. stavak (3) Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, domaći članovi Povjerenstva smjenjuju se na funkciji predsjedatelja svakih deset mjeseci. Na prvom radnom sastanku održanom 23. 02. 2016. godine članovi Povjerenstva su dogovorili da prvi predsjedatelj bude Amir Pašić, a naredni Goran Milojević (sukladno redosljedju navedenom u Odluci Predsjedništva BiH o imenovanju članova Povjerenstva).

Prema važećem Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Povjerenstva, koji je stupio na snagu 01. 02. 2017. godine, nakon pribavljanja suglasnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine, za izvršavanje poslova i zadataka iz mjerodavnosti Povjerenstva utvrđeno je 21 radno mjesto (36 izvršitelja), od čega su 3 radna mjesta imenovanih osoba (7 izvršitelja), 2 rukovodeća radna mjesta (2 izvršitelja), 11 djelatničkih radnih mjesta (21 izvršitelj) i 5 uposleničkih radnih mjesta (6 izvršitelja).

Izvršni dužnosnik, savjetnici članova Povjerenstva, državni djelatnici i uposlenici Povjerenstva obvezno zasnivaju radni odnos u Povjerenstvu, a članovi Povjerenstva mogu zasnovati radni odnos na vlastiti zahtjev, sukladno članku 5. stavak 4. Odluke Predsjedništva BiH o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika.

Etnički sastav Tajništva (osoblja) Povjerenstva ne odražava etnički sastav u Bosni i Hercegovini (nezadovoljavajući broj predstavnika srpskog i hrvatskog naroda).

7.4. Interni spisi Povjerenstva

U 2018. godini doneseni su sljedeći interni spisi:

1. Načela i smjernice za očuvanje nacionalnih spomenika, broj 01.2-7.4-36/28-6 od 14. 06. 2018. godine
2. Pravilnik o kriterijima vrednovanja dobara, podjeli po predmetu pravne zaštite i postupku kategorizacije nacionalnih spomenika, broj 11-02.14-58/18-6 od 14. 06. 2018. godine
3. Pravila postupka donošenja odluka Povjerenstva, broj 01.2-2.14-58/18-10 od 28. 08. 2018. godine
4. Pravilnik o postupku dostavljanja matičnih podataka i načinu vođenja evidencije prisustva na poslu u Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika, broj 04.1-2.14-58/18-3 od 18. 04. 2018. godine
5. Izmjene i dopune Pravilnika o rabljenju službenih vozila u Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika, broj 04.1-2.14-58/18-4 od 18. 04. 2018. godine
6. Izmjene i dopune Odluke o načinu i postupku ostvarivanja prava uposlenih u Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika na naknadu za službeno putovanje, broj 04.1-16.3-3/17-23 od 28. 02. 2018. godine
7. Izmjene i dopune Odluke o bližim kriterijima i postupku za dodjelu stimulacije uposlenim u Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika, broj 04.1-16.3-50/18-14 od 31. 07. 2018. godine
8. Plan potreba Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika za horizontalnim obukama u 2019. godini, broj 04.1-34.5-13/18 od 11. 10. 2018. godine
9. Plan javnih nabavki za 2018. godinu, broj 03-16.4-59/18-3 od 12. 03. 2018. godine.

7.5. Stručno usavršavanje uposlenih

Uposleni u Povjerenstvu uključeni su u program obuke državnih djelatnika koju organizira Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine u sklopu Projekta izgradnje kapaciteta državnih djelatnika na razini BiH. Uposleni u Povjerenstvu su tijekom 2018. godine bili uključeni i u druge oblike stručnog usavršavanja.

Sukladno Odluci Vijeća ministara BiH o načinu provedbe obuke državnih djelatnika u institucijama BiH ("Službeni list BiH", 15/17), Povjerenstvo je donijelo

Plan potreba Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika za horizontalnim obukama (obuke koje organizira Agencija za državnu službu BiH) u 2018. godini.

Stav Povjerenstva je da će se stručno usavršavanje uposlenih u inozemstvu odobravati samo u izuzetnim slučajevima, kada je to od značaja za rad Povjerenstva i kada odsustvo uposlenog koji se obučava ne remeti izvršavanje plana rada Povjerenstva.

Prilog 17: *Stručno usavršavanje uposlenih u 2018. godini*

7.6. Smještaj Povjerenstva

Od rujna 2015. godine sjedište Povjerenstva je u Sarajevu, Maršala Tita 9a, u Zgradi zajedničkih institucija Bosne i Hercegovine.

Na temelju članka 4. stavak (2) Poslovnika o radu, Povjerenstvo je donijelo Odluku uspostavljanju ureda Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika u Banjoj Luci i Mostaru, broj 04.1-02.14-33/17-8 od 17. 07. 2017 godine, koji su potom profunkcionirali.

8. IZVRŠENJE PRORAČUNA POVJERENSTVA

Prema Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, Povjerenstvu je odobren proračun u ukupnom iznosu od 1.417.000,00 KM, od toga 1.412.000,00 KM za tekuće izdatke, a 5.000,00 KM za kapitalne izdatke. Tijekom godine Povjerenstvo se obratilo Ministarstvu financija i trezora BiH sa zahtjevom za restrukturiranje rashoda, jer se dinamika realizacije sredstava uvećala na ekonomskim kategorijama: putni troškovi, troškovi za komunalne usluge i ugovorene usluge.

Ukupno izvršenje proračuna na dan 31. 12. 2018. godine iznosi oko 1.258.280,00 KM, što je 88 % odobrenog proračuna. Ostatak nerealiziranih sredstava iznosi 159.965,07 što je 12 % proračuna. Najveći dio sredstava u iznosu od 111.413,02 KM su neutrošena sredstva na plaćama jer nisu popunjena sva planirana radna mjesta. Na ekonomskoj kategoriji "Uredski materijal" ostalo je 75 % neutrošenih sredstava u iznosu od 11.135,85 KM, jer je nabavka provedena u 2018. godini, a narudžbe i plaćanje se vrše u 2019. godini.

9. ZAKLJUČCI

Da bi se ispunio mandat definiran Aneksom 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, neophodno je:

- da se aktivnosti na pripremi odluka i dalje usuglašavaju sa suvremenim trendovima u oblasti zaštite nasljeđa (proglašenjem gradskih urbanih pejzaža, graditeljskih cjelina i sl.)
- da se intenzivira monitoring nacionalnih spomenika sa ciljem točnog utvrđivanja stanja dobara (posebice dobara sa Liste svjetskog nasljeđa i Tentativne liste svjetskog nasljeđa), potrebe poduzimanja mjera zaštite i pronalaska sredstava za njihovu zaštitu
- da se realiziraju odobrena sistematizacija radnih mjesta

- da se Povjerenstvu osigura odgovarajući prostor za rad i da se unaprijedi i osuvremeni oprema za rad.

Izveštava:

Mirzah Fočo,
Izvršni dužnosnik

Predsjedatelj Povjerenstva

Prof. dr. Amir Pašić

Broj: 13-2.14-40/19-2
Sarajevo, 27.02.2019. godine